

Białystok, 01.09.2022 r.

SPEO/25/08/2022

Pan
Mateusz Morawiecki
Prezes Rady Ministrów
Kancelaria Prezesa Rady Ministrów
Al. Ujazdowskie 1/3
00-583 Warszawa

Dotyczy: dotrzymania standardów emisyjnych przez instalacje termicznego przekształcania odpadów w sytuacji braku dostępności reagentów

Szanowny Panie Prezesie,

W imieniu Stowarzyszenia Producentów Energii z Odpadów (dalej jako: SPEO) zraszającego Instancje Termicznego Przekształcania Odpadów Komunalnych (dalej jako: ITPOK) pragnę wyrazić swoje głębokie zaniepokojenie w zakresie dostaw wody amoniakalnej i mocznika na potrzeby działających w Polsce ITPOK oraz wnioskuję o podjęcie odpowiednich, adekwatnych i skutecznych działań i czynności zapobiegawczych.

W związku z aktualną sytuacją geopolityczną ITPOK odnotowały w ostatnim czasie istotne zakłócenia i ograniczenia w funkcjonowaniu rynku w zakresie dostępności surowców będących reagentami niezbędnymi do prawidłowego funkcjonowania instalacji. Największy wpływ na kształtowanie sytuacji na krajowym rynku tych produktów mają czynniki o charakterze podażowym. Niewątpliwie najważniejszym z nich jest wzrost cen gazu ziemnego, podstawowego surowca wykorzystywanego do produkcji amoniaku oraz mocznika. Ocenia się, że koszty gazu ziemnego stanowią najczęściej około 60-80% kosztów produkcji tych reagentów. Obserwowana od ponad roku duża zmienność oraz wysoki poziom cen gazu (ceny gazu dla odbiorców przemysłowych są kilkukrotnie wyższe niż rok wcześniej) skutkują wyraźnym wzrostem kosztów produkcji, co przekłada się zarówno na wyższe ceny substancji zawierających w swoim składzie azot lub brak dostępności tych substancji w ogóle. Z powodu wysokich cen gazu ziemnego wielu europejskich producentów w ostatnim czasie ograniczyło lub wręcz wstrzymało produkcję amoniaku i mocznika, co spowodowało trudną sytuację ITPOK związaną z ograniczonymi możliwościami ich zakupu.

ITPOK-i zrzeszone w SPEO mają możliwości zmagazynowania reagentów zaledwie przez okres 10 do 18 dni pracy instalacji, co jest standardem w tego typu instalacjach. Nagłe i niezapowiedziane zatrzymanie produkcji nawozów, a tym samym amoniaku i mocznika, mogą w krótkim czasie przełożyć się na konieczność wyłączenia instalacji oczyszczania spalin w ITPOK-ach, co z kolei spowoduje drastyczne przekroczenia norm emisji tlenków azotu. Brak możliwości systematycznego uzupełnienia zapasów magazynowych spowoduje, że instalacje oczyszczania spalin nie będą funkcjonowały prawidłowo.

Brak wtrysku wody amoniakalnej czy też mocznika w procesie termicznego przetwarzania odpadów oraz oczyszczania powstających gazów spalinowych spowoduje nie tylko znaczące przekroczenia standardów emisyjnych w zakresie tlenków azotu, ale wpłynie również na żywotność i sprawność pozostałych elementów systemów oczyszczania spalin w instalacjach. Uszkodzeniom mogą ulec m.in. filtry workowe, co w konsekwencji może skutkować przekroczeniami pozostałych standardów emisyjnych gazów wylotowych z kotła, takich jak HCl, pył czy SO_x.

Należy pamiętać, że ITPOK-i są zobligowane na mocy *Rozporządzenia Ministra Klimatu z dnia 24 września 2020 r. w sprawie standardów emisyjnych dla niektórych rodzajów instalacji, źródeł spalania paliw oraz urządzeń spalania lub współspalania odpadów (Dz.U. z 2020 r, poz. 1860, § 21 ust. 1 i 3)* do zaprzestania termicznego przekształcania (spalania) odpadów po 4 godzinach nieprzerwanego przekraczania wyznaczonych standardów emisyjnych (lub choćby jednego z nich). Natomiast łączny czas eksploatacji instalacji albo urządzeń spalania lub współspalania odpadów w warunkach przekroczeń standardów emisyjnych nie może przekraczać 60 godzin w okresie roku kalendarzowego (liczonych osobno dla każdej linii technologicznej instalacji albo urządzeń spalania lub współspalania odpadów wyposażonej w odrębne urządzenia ochronne ograniczające emisję).

Konieczność zaprzestania spalania odpadów wpłynęłaby bardzo negatywnie na sytuację w obszarze gospodarki odpadami komunalnymi w wielu regionach kraju choćby z tego powodu, że obecnie w ITPOK-ach w Polsce przekształcanych jest dziennie ponad 3,3 tys. Mg odpadów (rocznie ok. 1,15 mln Mg) i zatrzymanie pracy tych obiektów spowoduje powstanie olbrzymich hałd odpadów w wielu miastach i miasteczkach w Polsce. Warto przy okazji dodać, że tereny obsługiwane przez funkcjonujące ITPOK-i sukcesywnie i skutecznie ograniczały możliwości przerobowe funkcjonujących składowisk a zatem wspomniane, nie skierowane do ITPOK odpady, pozostaną niezagospodarowane w nieznaney co do długości perspektywie czasowej.

W niedalekiej przyszłości, przy braku reagentów zarządzający spalarniami odpadów mogą być zmuszeni zmierzyć się z nierozwiązywalnym problemem. Zapewnienie bezpieczeństwa

zagospodarowania odpadów komunalnych, jednej z podstawowych potrzeb niezbędnych dla funkcjonowania społeczeństwa, może wiązać się albo z koniecznością wykorzystania instalacji i prowadzenia procesów, które nie będą spełniać wymogów środowiskowych wynikających z ustawy Prawo Ochrony Środowiska, odrębnych aktów czy decyzji administracyjnych, albo też zaprzestania procesów przetwarzania odpadów i dostaw ciepła oraz energii elektrycznej tak istotnej dla odbiorców w okresie niedoborów na rynku. Naruszenie wymogów środowiskowych oprócz co najistotniejsze zanieczyszczenia środowiska, wiązałoby się dla prowadzących instalację nie tylko z sankcjami administracyjnymi, w tym o charakterze finansowym, ale również potencjalną odpowiedzialnością karną. W takiej sytuacji nie można oczekiwać, że w świetle braku podstawy prawnej do działania, osoby zarządzające ITPOK-ami podejmą decyzję o przyjęciu potencjalnej odpowiedzialności i zapewnią unieszkodliwienie odpadów przy wykorzystaniu instalacji niespełniających wymogów środowiskowych.

W związku z powyższym wnosimy o zapewnienie w trybie pilnym dostaw wody amoniakalnej i/lub mocznika na potrzeby ITPOK, by móc zapewnić ich eksploatację zgodnie z obowiązującym prawem ochrony środowiska i posiadanymi pozwoleniami środowiskowymi.

Jeżeli będzie to niemożliwe, wnioskujemy o szybkie wprowadzenie takich rozwiązań regulacyjnych, które umożliwią pracę instalacji w warunkach przekroczeń standardów emisyjnych. W przeciwnym wypadku zaistnieje konieczność wyłączenia instalacji. Spowoduje to zagrożenie dla zdrowia i życia mieszkańców, dlatego konieczne jest pilne rozwiązanie problemu.

Dodatkowo pragniemy zauważyć, że zaburzenia w łańcuchu dostaw reagentów niezbędnych do prawidłowego prowadzenia procesu termicznego przekształcania odpadów pod kątem środowiskowym są równie istotne dla branży energetycznej i ciepłowniczej - również wykorzystującej reagenty w procesach oczyszczania spalin - co napawa niepokojem przed zbliżającym się sezonem grzewczym.

Z poważaniem,
Alina Pisiecka
Przewodnicząca Stowarzyszenia